

Pastiersky list Nitrianskej diecézy na Jedenástu nedeľu v období Cez rok

Každý deň v našom živote je neopakovateľný. Na niektoré obdobie nám ostali pekné spomienky, na iné menej. Ako budeme spomínať na predchádzajúce týždne, ktoré boli poznačené pandémiou? Podľa niektorých sme prežili toto obdobie len tak „napoly“, pretože sme si zakrývali tvár a videli sme sa len polovične. Určite to nebolo pre nikoho z nás ľahké. Bol to stav ťaživý a bolestný. Báli sme sa o svojich drahých, o ich zdravie, o seba. Preto sme pahlí po najaktuálnejších informáciách; počúvali sme odborníkov a lekárov z prvej línie. Za ich prácu a nasadenie im patrí naše uznanie a vďačná modlitba. Avšak každá nemoc má aj svoju hlbšiu – duchovnú stránku. Mnohí hovoria o tomto čase ako o období, ktoré nás preverilo, ale aj prehĺbilo navzájom.

Tento neutešený stav v každom prípade ukázal našu zraniteľnosť. Najmä vtedy, keď sa vo svojom šialenstve, pri realizovaní svojich často egoistických plánov, neúnavne ženieme vpred v presvedčení, že každý môže žiť a konať podľa svojich predstáv, bez ohľadu na druhých. Sme dnes azda zrelší pochopiť a prijať, že život bez obety, lásky, duchovna a vzájomnej pomoci je málo ľudský. Pochopili sme, azda aspoň čiastočne, že v kritickom čase neexistovali žiadne rozdiely a žiadne hranice medzi postihnutými. Všetci sme krehkí, ale pred Bohom máme všetci rovnakú hodnotu.

Takmer všetci sme presvedčení, že epidemiologické opatrenia neboli zbytočné. Ale viera v Boha nám hovorí, že všetko je v Božích rukách, preto sa obraciame aj v takýchto chvíľach na milosrdného Boha a prosíme ho o pomoc. Mnohí ste takto prichádzali do kostolov a prejavovali ste túžbu po sviatostiach, najmä Eucharistii, čo bolo pre mnohých kňazov veľkým povzbudením. V mnohých kňazoch sa rozohorelo srdce dobrého pastiera, opisuje v dnešnom evanjeliu sv. Matúš: „Keď Ježiš videl zástupy, zľutoval sa nad nimi, lebo boli zmorené a sklesnuté ako ovce bez pastiera“ (Mt 9, 36). A tak sa pastierska láska začala prejavovať aj digitálnou aktivitou, čím sa naše chrámy mohli, v istom zmysle, premiestniť do Vašich rodinných spoločností. Mnohí s prevapením konštatovali, že sledovanosť týchto prenosov bohoslužieb bola dokonca vyššia ako je návštevnosť za normálnych okolností.

Musíme priznať, že táto forma bola a je pohodlnejšia a má význam pre chorých a nevládných aj naďalej. Samozrejme, ak sme vo výnimočnej situácii, môžeme sa takto duchovne zúčastniť na bohoslužbách, ale to nie je normálny stav. Prenosy svätých omší túto stratu zmiernili, účasť veriacich však nahradiť nemohli. Boh nás stvoril ako telo a dušu. Boh viditeľne sprevádza svoj ľud na ceste spásy. Ježiš, Boží Syn, sa stal človekom a my veríme vo vzkriesenie tela. Nestačí byť veriacimi len v pocitoch, v klamnom presvedčení, že k stretnutiu s Bohom nepotrebujem ani Cirkev ani kostol. Nestačí len privátna forma zbožnosti na vlastnú podobu. My nie sme platonickí idealisti, preto nemôžeme plnohodnotne sledovať svätú omšu z obývačky nášho bytu, okrem mimoriadnych okolností. Ani v čase krízy to nebolo plnohodnotné, ale maximálne možné, a to je veľký rozdiel. Veď nasýtili by ste sa z toho, keby ste na televíznom kanáli sledovali recept na nedeľný obed, ak by ste si ho reálne nepripravili? Pre nás je preto potrebné, aby sme mali fyzicky účasť na stole Božieho slova a jeho tela v spoločnosti iných. Svätá omša je život a srdce Katolíckej cirkvi! To nie je iba spoločná modlitba alebo počúvanie Božieho slova, ale v Eucharistii je Boh reálne prítomný. Sväté prijímanie – *communio* – znamená zhromaždiť sa. Telesná blízkosť sa nemôže nahradiť digitálnou blízkosťou. Autentická liturgia vyžaduje reálne prítomný ľud, zhromaždenie. Preto ľud zhromaždený na svätej omši by sa nemal chápať ako nejaké obecenstvo prítomné na podujatí klerikov. Kňaz a ľud sa na liturgii zhromažďuje spoločne, hoci každý zvláštnym spôsobom. Veriaci ľud svojimi slovami, gestami, postojmi, modlitbami a piesňami prejavuje svoju kňazskú identitu vyplývajúcu z krstu ako o tom hovorí Druhý vatikánsky koncil, keď hovorí o „plnej, vedomej a aktívnej účasti“ zhromaždenia na liturgii (porov. *Konštitúcia o posvätnej liturgii čl. 28 a 30*). Preto je potrebné, aby sme z virtuálneho života prešli do reality, pretože táto služba za normálnych okolností nie je alternatívou. Naša prítomnosť v „kamennom“ kostole je a bude ešte viac potrebná. Je to totiž silný evanjelizačný a pastoračný prostriedok, ktorého cieľom je vytvárať z ľudí živé eucharistické spoločenstvo, ktorého členovia sú viditeľnými a hmatateľnými svedkami Ježiša Krista. Eucharistia, ako dobre vieme, je prameňom a vrcholom kresťanského života. „Cirkev žije z Eucharistie“ – zdôrazňoval pápež sv. Ján Pavol II. Chápali to kresťania všetkých čias, ktorí vedeli za túto hodnotu obetovať všetko i svoju slobodu, aj život.

Pozrite! Americký jezuita poľského pôvodu Walter Ciszek (†1984) bol obvinený počas druhej svetovej vojny ako vatikánsky špión. Po 5 rokoch na samotke v Moskve bol odsúdený na 15 rokov nútených prác. Spolu prežil vo väzení 23 rokov, prevažne na Sibíri v rôznych väzeniach a táboroch, vykonávajúc všetky druhy najhorších prác. Po návrate, čo považoval za zázrak, napísal knihu o svojich skúsenostiach s titulom *Ty si ma viedol*. Jeden z najdojímavejších okamihov z knihy sa vzťahuje na obeť a odriekania, ktoré väzni podstúpili, aby sa mohli posilniť Kristovým telom (vtedy ešte platil predpis, že od polnoci až do doby svätého prijímania si nesmel nič ani jesť ani piť). „Videl som“ – hovorí – „väzňov, ako sa zriekajú potrebného oddychu i spánku, aby vstali pred ostatnými a zúčastnili sa svätej omše, ktorú som slúžil potajomky. Mnohí nemohli byť prítomní. Stalo sa niekedy, že som ich videl až keď sa vrátili z celodennej ťažkej práce. Tí, ktorí boli katolíci sa postili celý deň, neokúsia ani jedla ani nápoja, len aby mohli prijímať; aby do svojej duše mohli prijať Ježiša skrytého v kúsku chleba“. Môžete si predstaviť, čo znamená vykonávať ťažké väzenské práce a nevziať do úst nič celý deň?! Títo ľudia boli ochotní sa postiť celý deň napriek všetkým tlakom, ktoré museli znášať, aby sa mohli zúčastniť svätého prijímania. Ak to porovnáme s nami – musíme priznať: naša účasť na sv. omši nie je ani zďaleka takou veľkou obeťou.

Vieme, že účasť na sv. omši súvisí so zachovaním nedele ako Božieho dňa – dňa Ježišovho Zmŕtvychvstania. Ona patrí k dôležitým príspevkom kresťanstva do kultúry našej spoločnosti. Je pre všetkých ľudí darom – nezávisle na ich náboženskom alebo svetonázorovom presvedčení. Rozhodujúco prispieva ku kvalite ľudského spolužitia. Nedeľa totiž nie je prekonaná ako pozostatok uplynulej epochy, ale je prostriedkom skvalitnenia nášho života pre jednotlivca i spoločnosť. Nedeľa daruje často rozídeným členom rodiny nenahraditeľný čas vzájomnej spolupatričnosti. Ponúka tiež človeku, často osamotenému, možnosť medziľudskej skúsenosti a vytvára priestor k duchovnému konaniu a čínorodému odpočinku.

Sine dominico non possumus! – „Bez nedele nemôžeme žiť!“ – takto to odvážne vyznali kresťania z Abiteny v dnešnom Tunise v roku 304, keď boli prepadnutí vojakmi počas nedeľného slávenia Eucharistie, ktorá bola zakázaná cisárom Diokleciánom. Pevne sa pridržali slávenia nedeľnej svätej omše, hoci vedeli, že im za to hrozil trest smrti. Pre týchto kresťanov nebolo slávenie nedele iba príkazom, ale naozaj vnútornou túžbou po spoločensťve so Zmŕtvychvstalým Pánom a navzájom. Preto je slávenie nedele aj dnes – a ešte viac bude v budúcnosti – rozhodujúcim znakom toho, čo znamená byť kresťanom. Preto by sme si mali tento rozmer nedele nanovo uvedomovať a chrániť ho. Pretože aj my, kresťania tretieho tisícročia, nemôžeme žiť bez nedele. Potrebujeme deň, ktorý dá práci a oddychu zmysel, ktorý sprítomní význam stvorenia a vykúpenia, ktorý zvýrazní hodnotu slobody a služby bližným. To všetko je nedeľa. Teda oveľa viac než len strohý príkaz – hoci Katechizmus Katolíckej cirkvi jasne hovorí: „Tí, čo si vedome a dobrovoľne neplnia túto povinnosť, dopúšťajú sa ťažkého hriechu“ (KKC 2181). Preto prosím všetkých, ale najmä Vás milí rodičia, aby ste si uvedomili veľkú zodpovednosť, aby ste formovali svoje deti od malička v tomto smere a s nimi prichádzali na sv. omšu.

Tak, ako všetko robíme preto, aby sme zabránili šíreniu nemoci, konajme dôsledne aj všetko preto, aby nás nehubil vírus hriechu v duši, ktorý deformuje naše srdce, zatemňuje myslenie a do života vnáša sebeckosť i bezcitnosť. Živme sa často pokrmom, ktorým je Ježiš Kristus – živý chlieb v Eucharistii – na našej životnej ceste do večnosti. Buďme tak novými ľuďmi: nedeľnými a eucharistickými!

Všetkých Vás, drahí bratia a sestry, pozdravujem. Prajem a vyprosujem Vám telesné i duchovné zdravie. Nech Vás a Vašich drahých sprevádza Božie požehnanie a ochrana Panny Márie.

Váš biskup